

Anhörigperspektiv: hur och på vilket sätt?

Pia Nilsson

Avdelning för socialt arbete, Hälsohögskolan i Jönköping; Ersta Diakoni

Joy Torgé

Institutet för gerontologi, Hälsohögskolan i Jönköping

Magnus Jegermalm

Avdelning för socialt arbete, Hälsohögskolan i Jönköping

Lagen om anhörigstöd (SoL 5 kap. 10 §) innebär att anhöriga kan söka hjälp för egen del. Förutom att erbjuda direkt och indirekt anhörigstöd är det enligt Socialstyrelsen (2016) viktigt att verksamheter arbetar utifrån ett anhörigperspektiv, som synliggör och involverar familjen och andra personer som är viktiga för den närstående. Anhörigstöd kan därmed ses både utifrån ett individperspektiv och ur ett systemperspektiv. Det innebär också olika perspektiv att se på anhörigstödet syfte och mål.

Vi har genomfört en enkätstudie om former, förutsättningar och mål för anhörigstöd. 64 anhörigkonsulenter och 53 biståndshandläggare från Region Jönköpings län och Region Stockholm besvarade enkäten. Vi använde Twigg och Atkins (1994) fyra modeller (anhöriga som medarbetare, resurser, klienter och ersatta) som teoretisk ram för att undersöka deltagarnas syn på anhörigstödet. Vi ställde också frågor om huruvida andra typer av bemötande och förhållningssätt (som att bli lyssnad till och bli sedd som anhörig, efterlevandestöd, och att få vara delaktig i den närståendes biståndshandläggning och insatser) kunde betraktas som anhörigstöd. Störst samstämmighet mellan yrkesgrupperna var att anhörigstödet bör bidra till ökat välbefinnande hos anhöriga oavsett en förväntan att personen ska ge fortsatt omsorg. Störst skillnad inom de båda yrkesgrupperna var om anhörigstöd bör skapa ömsesidig oberoende mellan parterna och frigöra anhöriga från omsorgsarbetet. När det gäller bemötande höll långt fler anhörigkonsulenterna med om att dessa kan räknas som anhörigstöd.

Den här är första studien om anhörigstöd som involverar båda anhörigkonsulenter och biståndshandläggare. Syftet är att bidra till en utökad förståelse av hur ett anhörigperspektiv uppfattas i socialtjänsten.